

Sisäministeriö

kirjaamo.sm@gov.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi (VN/27332/2023)

Suomen Urheiluviedonlyöjät ry kommentoi tässä lausunnossa vain niitä keskeisiä kohtia lakiesityksessä, jotka vaikuttavat merkittävästi yhdistyksemme jäseniin. Vaikka lakiesityksessä on muitakin puutteita, emme käsittele niitä laajemmin tässä vastineessa, koska nämä asiat tulevat todennäköisesti esiin muiden asiantuntijoiden lausunnoissa.

Lakiluonnoksen sisältö jätti meidät varsin pettyneiksi. Voimakkaat rajoitustoimet eivät vastaa niitä odotuksia, joita meillä oli lisenssijärjestelmää kohtaan. Ymmärrämme viranomaisten näkökulman jossain määrin, mutta herää kysymys, miksi valita estolinja. Onhan tiedossa, ettei aiemmatkaan maksuliikenteen rajoituskeinot ole johtaneet yhdenkään esto-toimeksiannon antamiseen pankeille. Mielestämme lisenssijärjestelmän tulisi rakentua niin, että lisensoidut operaattorit tarjoavat niin laadukkaita palveluita, että asiakkaat valitsevat ensisijaisesti ne eikä ulkopuolisia palveluntarjoajia (Tanska esimerkkinä). Tällöin rajoitustoimet olisivat tarpeettomia.

Voimakkaat estotoimet olisivat perusteltuja, mikäli toimet koskisivat ainoastaan suuren riskin online-kasinopelaamista. Onnenpeleissä jokainen pelaaja häviää rahansa ennen pitkää eikä pelaajalle ole merkitystä kuuluuko kasino lisenssijärjestelmän piiriin vai ei. Kanavointi toimisi varsin sujuvasti. Sen sijaan voitollisessa viedonlyönnissä pelaaja tarvitsee menestyäkseen useampia peliyhtiöitä ja peliehoilla (pelivalikoima, hyvät kertoimet ja sallittava pelivolyyymi) on suuri merkitys. Mikäli urheiluviedonlyöntiä vaikeutetaan esitetyn lain puitteissa, kanavointiaste ei kasva koska urheiluviedonlyöjät eivät voi siirtyä peliyhtiöiden asiakkaiksi, joiden peliehdot ovat heikot. Laissa tulisikin erotella netissä tapahtuvat kasinopelaaminen ja urheiluviedonlyönti.

Seuraavaksi kommentoimme lähinnä maksuliikenne-estojen kaksisuuntaisuutta ja verotuskysymystä sekä esittelemme näkemyksemme reilusta rahapelijärjestelmästä.

Maksuliikenne-estojen kaksisuuntaisuus

Tässä lakiesityksessä esitetään käyttöönottavaksi myös saapuvan maksuliikenteen estoa. Tämä olisi erityisen poikkeuksellinen toimi ja siitä haettavaa hyötyä ei voi ymmärtää. Ennen kaikkea tämä on omaisuudensuojaan puuttuva. Lakiesityksen laatija ei ole kyennyt esittämään yksikäsitteisiä perusteluja, miksi näin voimakas toimi voitaisiin ottaa käyttöön. Onhan rahapelaaminen ulkomaisille peliyhtiöille yhtä sallittua kuin esimerkiksi elektroniikan ostaminen Amazonilta.

Jo nykyiseen arpajaislakiin liittyen Perustuslakivaliokunta on lausunut asiasta, että pelitileille maksetut pelivoitot ja niille talletetut varat kuuluvat omaisuudensuojan piiriin, koska ulkomaisten rahapelien pelaaminen ei ole laitonta kuluttajan näkökulmasta. Tässä ei pitäisi olla sijaa tulkinnoille.

Lakiesitys toteutuessaan esitetystä muodosta estäisi laillisesti ansaittujen voittojen siirtämisen tilille ja näin tämä merkitsisi merkittävää puuttumista omaisuudensuojaan.

Ehdotettu verotuskäytäntö

Ehdotettu verotuskäytäntö lisenssijärjestelmän ulkopuolelta saatujen pelivoittojen verottamiseksi on kestävä. Se perustuu verottajan absurdiksi katsottavaan oletukseen, että voittaminen urheiluviedonlyönnissä perustuisi täysin tuuriin. Verottajan nykylinjaus 4/2023 tarkoittaa sitä, että tappioita ei voi vähentää vetokohtaisesti ETA alueen ulkopuolisille yhtiöille pelattaessa. Käytännössä verotulot ovat pudonneet nolnaan koska rahapelaaminen on mahdotonta. Ainoastaan lain sisällöstä tietämättömät rahapelaajat jatkaisivat pelaamista lisenssijärjestelmän ulkopuolelle. Olisi erityisen kohtuutonta, mikäli lakia tuntematon peliongelmainen online-kasinopelaaja, joutuisi maksamaan "voitoistaan" veroa vuodessa yli 50 000€/v vaikka häviäisi keskimäärin vain 20€ päivässä (**LIITE 1**).

Ammattivedonlyöjien voitot perustuvat dataan ja mallintamiseen, ei tuuriin. Mikäli odotusarvo on riittävän suuri, pelaaminen voi olla kannattavaa. Huippuammattilaiset voivat pitkällä aikavälillä saada sijoituksilleen jopa +5% palautuksen. Esitetyn verotuskäytännön tilanteessa lisenssijärjestelmän ulkopuolelle pelaaville ammattivedonlyöjille ehdotettu verotus estäisi elinkeinon täysin (**LIITE 2**). Kyse ei ole kanavoinnista vaan elinkeinon rajoittamisesta.

On myös selvää, että esityksessä syntyy tuplaverotustilanne, kuten Lindeman-tapauksessa. Tällöin peliyhtiö maksaisi tapahtumasta arpajaisveron ja pelaaja

puolestaan maksaisi veron voitoistaan. Lakiluonnoksessa tätä pyritään kiertämään määrittelemällä Suomi pelaamisen toimeenpanopaikaksi, vaikka online-pelaaja löisi vedon maltalaiselle rahapelisivustolle.

Mikäli verotuslinjaus kirjataan lakiin, olisi erityisesti ammattimaisille rahapelaajille tärkeää, että lisenssijärjestelmän ulkopuoliset pelivoitot verotettaisiin kokonaisuutena verovuositain. Ennen verottajan linjausta 4/2023 rahapelaajat maksoivat ETA-alueen ulkopuolisista voitoista veroa tappiot vähentäen. ETA-alueen sisäpuolella saadut pelivoitot ovat aina olleet verottomia. Tämä olisi merkittävästi reilumpi tapa verottaa myös lisenssijärjestelmän ulkopuolisia pelivoittoja.

Ehdotettu verokäytäntö olisi erityisen kohtuuton, ja haluamme tässä yhteydessä muistuttaa lakiesityksen laatijan omista tavoitteista: *"tavoitteena on taata arpajaisiin osallistuvien oikeusturva."*

Reilu rahapelijärjestelmä

Kuulemistilaisuudessa 28.11.2023 peräänkuulutimme reiluutta sekä peliyhtiöitä että rahapelaajia kohtaan.

Kun rahapeliyhtiöille sallitaan riittävästi liikkumavaraa Suomen markkinassa ja verotus on kohtuullinen, saamme tänne useampia peliyhtiöitä. Emme tarkoita, että Suomesta pitäisi tulla "markkinoinnin villi länsi", mutta kompromissi markkinoinnissakin on tehtävä. Tällöin saavutetaan laadukas kokonaistarjonta, jolloin kanavointikyky paranee ja paine estotoimille vähenee.

Peliyhtiöiden tulee kohdella asiakkaita reilusti ja yhdenmukaisesti. Kanavointikyvyn ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi keskeisiä seikkoja ovat:

- Yhtiöiltä vaadittavat minimipanoskoot
- Pelaajakohtaisesti tai pelaajaryhmäkohtaisesti asetettavien panosrajoitusten kieltäminen

Tällä hetkellä peliyhtiöt voivat pitää peliongelmaisten panosrajoja korkeina, kun taas voitaviksi profiloituneet pelaajat voivat pelata vain muutamilla euroilla. Yhtenäisillä panoksilla saavutettaisiin tilanne, missä peliyhtiöt joutuisivat alentamaan hyväksymiään panostasoja pelaajilta, joiden riski peliongelmiin on suuri. Toisaalta myös peliyhtiöt joutuisivat kasvattamaan hyväksymiään panostasoja pelaajille, joiden riski peliongelmiin on pieni.

Useissa arpajaislainsäädäntöään viime vuosina aktiivisesti kehittäneissä maissa on lisenssin saannin ehdoksi asetettu pelaajien tasapuolinen kohtelu. Esimerkiksi Ranskassa, Espanjassa ja Portugalissa on lainsäädännön kehitys johtanut vaateeseen pelaajien tasapuolisesta kohtelusta. Näissä maissa on pääsääntöisesti raportoitu erittäin positiivisia lisenssimarkkinan kehitystrendejä liittyen sekä järjestelmän kanavointiasteeseen että sen kykyyn ehkäistä peliongelmia.

Suomen Urheiluviedonlyöjät ry katsoo, että vaatimus pelaajien tasapuolisesta kohtelusta pitäisi Suomessa kirjata lakiin ja/tai vaatia sitä lisenssin saannin edellytykseksi. Peliyhtiöt ovat menestyksekkäästi sopeutuneet pelaajien tasapuolisen kohtelun vaatimukseen edellä mainituissa maissa, joten riski peliyhtiöiden haluttomuudesta hakea lisenssiä Suomesta on vähäinen.

Suomen Urheiluviedonlyöjät ry näkee, että vaade pelaajien tasapuolisesta kohtelusta olisi ensiarvoisen tärkeä kokonaisuus osana onnistunutta rahapelijärjestelmän uudistamista. Se vähentäisi riskiä ongelmapelaamiseen, mahdollistaisi myös kyvykkäiden viedonlyöjien panostusten kanavoinnin järjestelmän sisälle sekä johtaisi viedonlyöntiin liittyvän kokonaismarkkinan positiiviseen kehitykseen. Se olisi kestävä linjaus myös Suomen kaltaisen sivistysvaltion pelijärjestelmän yleisen hyväksyttävyyden kannalta.

Toteamme lopuksi, että pelisijoittaminen elinkeinotoimintana on oltava mahdollista myös reilussa lisenssimarkkinassa. Rahapelaajien turvana on elinkeinovapaus, perustuslaki sekä EU:n perusoikeuskirja.

Sastamalassa 17.8.2024

Kari Rajainmäki

Puheenjohtaja

Suomen Urheiluviedonlyöjät ry

LIITE 1**Esimerkki ehdotetun verotuskäytännön vaikutuksesta onnenpelaajan kokonaistappioihin**

Online-kasinopelaaja pelaa "hedelmäpeliä" tyypillisellä tahdilla

- Palautus% 96 % (yksi peli)
- Voittojen taajuus 25% (oletus että joka 4. peli palauttaa jonkin voiton)
- Pelimäärä 500 peliä päivässä (Noin 1 tunnin sessio keskimäärin)

Palautus	{%}	96
Panos	[€/peli]	1
Voittojen osuus	{%}	25
Pelitahti	[pelit/pv]	500
Panokset	[€/pv]	500
Voittoa päivässä	[kpl/pv]	125
Keskimääräinen voitto	[€]	3.84
Voitot päivässä	[€/pv]	480
Nettotappio päivässä	[€/pv]	-20

Ehdotettu verotus, jokainen yksittäinen voitto verollinen

Veroprosentti	{%}	30
Veron määrä voitoista	[€/pv]	-144

Nettotappio ja vero yht. [€/pv] **-164**

Vuositasolla:

Nettotappio ja vero yht. [€/v] **-59 860**

Pelaaja jäisi siis nykyjärjestelmässä tappiolle **-20€** päivässä. Ehdotetun verotuskäytännön jälkeen tappio olisikin **-164€** päivässä

Vuositasolla pelitappiot olisivat **-7300€** ja verojen jälkeen vuositappiot pelaajalle **-59860€**

LIITE 2**Esimerkki ehdotetun verotuskäytännön vaikutuksesta voittavan peliammattilaisen vedonlyöntituottoihin.**

Oletetaan, että ammattilainen pelaa viisi vetoa päivässä ja saa kertoimen 2.00 joka kerta ja voiton todennäköisyys on 52.5%

Vedot	[kpl/pvä]	5
Panos	[€/veto]	1 000
Kerroin	[-]	2.00
Tapahtuman todennäköisyys	[%]	52.5
Vetojen lukumäärä vuodessa	[kpl/v]	1 825
Voittoa vuodessa	[kpl/v]	958
Tappioita vuodessa	[kpl/v]	867
Voitot vuodessa	[€/v]	958 125
Tappiot vuodessa	[€/v]	-866 875
Nettovoitto vuodessa	[€/v]	91 250

Ehdotettu verotus, jokainen yksittäinen voitto verollinen

Veroprosentti (arvio)	[%]	30
Veron määrä voitoista vuodessa	[€/v]	287 438
Netto vuodessa verojen jälkeen	[€/v]	-196 188

Pelaaja jäisi siis nykyjärjestelmässä voitolle **+91 250€**. Ehdotetun verotuskäytännön jälkeen ammattilaisen nettotulos olisikin miinuksella **-196 188€**. Tällaisessa verotusskenaariossa olisi mahdoton jäädä voitolle.